

Küll on kena kelguga... mööda ilma sõita

Taevaskoja kandis näeb talvel matkajaid, kes ei liigu edasi suuskade, vaid hoopis kelgu abil.

Aivi Parijõgi

On nagu tõukekelk ega ole ka. Nendel siin on lühemad jalased kui tavalisel Soome kelgul ja puudub istumispink. **Levo Tohva** OÜst Matkajuht seletab, et meie sõiduvahendid on arendatud võistluskelkudest. Jalaseid saab vahetada – ühtedega saab sõita pehmes ja teistega kinnitambitud lumes. Isegi jääjalased on olemas, mis teevad liikumise eriti hoogsaks.

Rivistume järvele matkajuhi juttu kuulama. Kuigi jää meie jalgade all on 20 sentimeetrit paks ja sissekukkumist ei ole karta, näitab Levo ikkagi, kuidas jäänaasklid nii kaela riputada, et neist häda korral abi oleks.

“Tänase matka pikkus on 6 kilomeetrit. Teeme nii, et 15 minutit sõidame ja siis 15 minutit puhkame, et hingamisrütmi taastuks, seejärel liigume jälle 15 minutit edasi.”

Paistab selline jalutuskäigu moodi matk tulevat.

Levo õpetab, kuidas tõugata. Et kiiremini liikuda, tuleb põlv üsna kõrgele tõsta ja seejärel jalg täistallaga maha panna. Suuri pöördeid teha ei saa, ja pole vajagi. Pidurdada tuleb jalaga. Sõidutarkused käes, võtame haneritta. Vahemaa tuleb jätta selline, et kui eessõitja pidurdab, talle otsa ei koperdaks.

Kui juttu tuleb võimalikust väsimisest, küsin naiivselt: “Kuidas saab tõukekelguga sõites ära väsida? Eriti veel nii liikudes nagu meie?”

Teadjamaid püüavad muiet varjata. Matkajuht selgitab delikaatselt: “Inimeste füüsilised võimed ja ettevalmistus on erinevad. Kui valime algul väga kiire tempo, võime juba 10 minuti pärast korralikult ähkida. Millise tempo valime?”

“Kiire,” hõikavad muigajad.

Veerand tunni pärast on mul hing pae-

Fotod ?????

laga kaelas. Pingutan, mis jaksan, aga ikka kipuvad mõned eest ära libisema. Õnneks tuleb peatus ja matkajuht halastab minu peale ning pakub lumejalastega kelgu asemel jääjalastega sõiduriista, sest puhtal järvejääl liigub selline rutemini edasi.

Jääjalas meenutab noatera, kiiremad sõidavad ligikaudu 40 km tunnis. Lumejalastel on kaar kui suuskadel ja sooned, ning neid saab isegi määrada nagu suuski. Pehme lume jalased on ligi 6 cm laiad ja paksemate soontega.

Unustatud sõiduvahend

Puhkepausi ajal arutame, et vanasti sõideti tõukekelkudega talviti päris palju – lapsed käisid koolis ja pereemad poes. Kuigi ka praegu müüakse meil Soome kelke, oleme sellise liikumisvahendi peaaegu unustanud, sest linnas sellega ju ei sõida. Levo ütleb, et ega maalgi, kui teed on soolatatud ja liivatatud. Nii jääbki tõukekelk põhiliselt looduses liikumiseks.

Üks oluline detail, mille poolest traditsiooniline kelk erineb matkakelgust, on iste. Õigemini selle puudumine. On ainult

väike korv, kuhu panna reisil vajalikud asjad.

“Kas sellepärast, et ei tekiks kiusatust vahepeal maha istuda?”

“Ei, selline kelgutüüp lihtsalt sobib lühirännakuteks ja kiiremaks sõiduks. Soomes on väga levinud pikad tõukekelgumatkad merejääl, seal sõidetakse traditsioonilise kelguga. Pingile saab panna telgid, magamiskotid ja söögivarustuse.

Meie söögi on korraldajad juba metsa valmis toonud. Piknikupaigas lõkke ääres ootavad võileivad, taldrikuteks puust laastud. Nii ei jäta me metsa olmeprügi.

Levo nägi sportlikke matkakelke esimest korda Soomes. Kolm aastat mõtles, kas eestlased võiksid sellise rändamisviisi vastu huvi tunda, ja otsustas siis proovida.

“Kui oleksid olnud traditsioonilised kelgud, ei oleks vist huvi tekkinud, aga mulle meeldisid just need sportlikud.”

Kiiret sõitu nautivale Levole meeldib teha ka pikemaid rännakuid, näiteks oma seltskonnaga liikus ta kaugele mööda Pihkva järve. Matkajatelgi on erinevad huvid. Mõni tahab rahulikult sõita ja loodust vaadata, teine jälle ihaldab võistlusmomenti. Siin saavad kõik lustida just nii, nagu tahavad.